

ਜੈ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, ਜੇ.

ਪੁਸ਼ਪਿੰਦਰ ਕੌਰ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1989 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 253।

9 ਨਵੰਬਰ, 1990

ਕੌਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ 1973 (1974 ਦਾ II)- S. 125— ਅਣਜਮੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਤਰਫੋਂ
ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਭੱਤੇ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ- ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ- ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰੀ ਬੱਚੇ ਦੀ ਤਰਫੋਂ
ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਐਸ. 125 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ
ਲਈ ਪਿਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਇਨਕਾਰ ਜਾਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਸਾਬਤ ਜਾਂ ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੁਦਰਤੀ ਜਾਂ ਅਣਪਛਾਤੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਜੀਵਿਤ ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ
ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਬੱਚੇ ਦੀ ਤਰਫੋਂ
ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਅਜੇ ਵੀ ਮਾਂ ਦੀ ਕੁੱਖ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ
ਲਿਆਏਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ
ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਭੱਤੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਪਤਨੀਆਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਜਾਂ
ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਬੇਸਹਾਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ।

(ਪਰਾ ੪)

ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ ਐਸ ਸ਼ਰਮਾ, ਐਮ.ਏ., ਐਲ.ਐਲ.ਬੀ., ਵਧੀਕ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ
ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 401 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੋਧ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ, ਮਿਤੀ 30
ਨਵੰਬਰ, 1988, ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ.ਐਸ. ਧਾਲੀਵਾਲ, ਪੀ.ਸੀ.ਐਸ., ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ,
ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, ਮਿਤੀ 23 ਫਰਵਰੀ, 1988 ਨੂੰ ਸੋਧਦੇ ਹੋਏ (400 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ
ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭਾਵ 250 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ
ਨਾਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 150 ਰੁਪਏ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ
ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ
ਪਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਨਾਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਦੀ।) ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ
ਇਹ ਨਾਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। 150 ਵਜੋਂ ਅਤੇ -
ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਹ respdt ਨੂੰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਰੁਪਏ ਦੀ
ਦਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ. 250 pm ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਨਾਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ
ਭੱਤਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 150 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਪਰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼
ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਹ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੁਕਮ
ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਲਈ 250 ਪ੍ਰਤੀ
ਮਹੀਨਾ, ਇਸ ਦੁਆਰਾ, ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ ਪੀ.ਐਸ.ਭੰਗੂ ।

ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ, ਵਕੀਲਾਂ ਨਾਲ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਜੇ. ਐਸ. ਸੇਖੋਂ, ਜੇ. (ਓਰਲ)

(1) ਇਸ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇਕਮਾਤਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਕਿਰਾਏ ਭੱਤਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਣਜੰਮੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਹੈ।

(2) ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਪੁਸ਼ਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ 2 ਜਨਵਰੀ, 1985 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਸੰਘਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਰੁਪਏ ਦਾ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਣਜੰਮੇ ਬੱਚੇ ਲਈ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਭੱਤੇ ਵਜੋਂ 500 ਰੁਪਏ। ਉਸ ਨੂੰ 18 ਜਨਵਰੀ, 1985 ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਹੋਈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 10000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਿੱਤਾ। ਪਤਨੀ ਨੂੰ 250 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਅਤੇ ਰੁ. ਬੱਚੇ ਨੂੰ 150 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ। ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਮੌਜੂਦਾ ਜਵਾਬਦੇਹ, ਵਿਦਵਤਾ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ - 'ਤੇ - 30 ਨਵੰਬਰ, 1989 ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਪ੍ਰਵਾਨਤ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਣਜੰਮੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਦੇਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬੱਚੇ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਾਂਭਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਬੱਚੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਪੁਸ਼ਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਰਾਹੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਜਨਮ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਆਰਡਰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਬਕਸ਼ੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇੱਛਾ 'ਤੇ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

(3) ਮੈਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: -

“125. ਪਤਨੀਆਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਆਦੇਸ਼.

(1) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਾਂਭਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ-

(a) ਉੱਚ ਪਤਨੀ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਜਾਂ

ਪ੍ਰਸ਼ਨਿਕਰ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ (ਜੇ. ਐੱਸ. ਸੇਖੋ, ਜੇ.)

- (b) ਉਸ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਂ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਾ, ਭਾਵੇਂ ਵਿਆਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਜਾਂ
- (c) ਉਸ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਂ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਬੱਚਾ (ਵਿਆਹੀ ਧੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ) ਜਿਸ ਨੇ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਬੱਚਾ, ਕਿਸੇ ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਗਾੜ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਸੱਟ ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਜਾਂ
- (d) ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਮਾਤਾ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ,

ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਅਜਿਹੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ, ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਮਾਤਾ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਲਈ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਮਾਸਿਕ ਦਰ 'ਤੇ ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਸਹੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ 'ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਆਪਣੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲੈਂਦੀ, ਜੇਕਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੀ ਦਾ ਪਤੀ, ਜੇਕਰ ਵਿਆਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਕੋਲ..

ਵਿਆਖਿਆ। —ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ,—

- (a) “ਨਾਬਾਲਗ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੂੰ, ਭਾਰਤੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਐਕਟ, 1875 (1875 ਦਾ 9) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ;
- (b) "ਪਤਨੀ" ਵਿੱਚ ਉਹ ਔਰਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਤਲਾਕ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਤਲਾਕ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।"

ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰਵ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਵਾਲਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਂ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਨੂੰ, ਭਾਵੇਂ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(4) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਣਜਮੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਇਨਕਾਰ ਜਾਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਸਾਬਤ ਜਾਂ ਅਨੁਮਾਨਿਤ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੁਦਰਤੀ ਜਾਂ ਅਣਪਛਾਤੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਜੀਵਿਤ ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਬੱਚੇ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਅਜੇ ਵੀ ਮਾਂ ਦੀ ਕੁੱਖ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਲਿਆਏਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਕਿਰਾਏ ਭੱਤੇ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਜਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਬੇਸਹਾਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਉਸ ਦੇ ਜਨਮ ਤੱਕ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਾਂ ਨੇ ਮੂਲ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਅਣਜੰਮੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਭੱਤੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮਾਂ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਨਵੀਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(5) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਆਰਡਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਐਸ.ਸੀ.ਕੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ

ਜੈ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, ਜੇ.

ਕਰਤਾਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਲਤੀ. 1988 ਦਾ ਨੰਬਰ 4262-ਐੱਮ.

6 ਦਸੰਬਰ, 1990

ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕੋਡ 1973 (1974 ਦਾ II)- ਐੱਸ. 156(3) ਅਤੇ 482—
ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ—ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ
ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ—ਐੱਸ. 156(3) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਸਿਰਫ ਜਾਂਚ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ
ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ—ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀ ਬੇਨਿਯਮਤਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਕਾਰਵਾਈ—ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ ਖਾਸ ਪਾਏ ਗਏ — ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਰੱਦ
ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ S. 156 ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨੰਗੀ ਝਲਕ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀ ਹੈ
ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟਰ
ਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ
ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੰਪ ਟੈਂਟ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ
ਪ੍ਰੋ ਸੀਡਿਊਰ ਦੇ ਐੱਸ. 190 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਇਸ
ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ